

WOJSKOWY INSTYTUT MEDYCZNY
CSK MON - Kliniki, Oddziały, Zakłady - 01
Klinika Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej
z Klinicznym Oddziałem Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej
Kod cz. VII - 054 Kod cz VIII - 4610
04-141 Warszawa 44, ul. Szaserów 128
REGON 015294487-00030, NIP 113-23-93-221
tel./fax 261 816 471
Kod identyfikacyjny 00000019182
07-R-8-00855-03-08

OCENA

Rozprawy doktorskiej lek. Katarzyny Zasadzińskiej-Stempniak „Obturacyjny bezdech senny wśród młodych dorosłych – częstość występowania i czynniki ryzyka”

Obturacyjny bezdech senny to choroba przewlekła, która nieleczona powoduje choroby serca i naczyń, udar mózgu, cukrzycę, zespół metaboliczny, depresję, a w konsekwencji zwiększoną umieralnością. Obturacyjny bezdech senny najczęściej występuje u dorosłych w średnim wieku. Jednak coraz częściej obserwujemy pojawianie się tej choroby wśród młodych dorosłych. Jednak w literaturze tematu możemy znaleźć pojedyncze doniesienia na ten temat.

Dlatego też podjęcie przez lek. Katarzynę Zasadzińską-Stempniak tematu pracy dotyczącego oceny występowania obturacyjnego bezdechu sennego u młodych dorosłych uważam za bardzo ciekawy. Przedstawiona mi do oceny rozprawa podejmuje ważne zagadnienia współczesnej otolaryngologii.

Rozprawa doktorska ma formę cyklu opublikowanych prac uzupełnionych następującymi rozdziałami: wstęp, cel i zakres badań, hipotezy badawcze, materiały źródłowe i metody badawcze, przegląd systematyczny, podsumowanie, wnioski, wykaz cytowanego piśmiennictwa, streszczenia polskie i angielskie oraz oświadczenia współautorów publikacji tworzących cykl. Praca jest cyklem publikacji składającej się z 2 artykułów, w których doktorantka jest pierwszym autorem: „Correlation between subjective nasal patency and nasal capacity in young adults: a pilot study with a prototype device – a nasoorospirometer” oraz „Prevalence of obstructive sleep apnea in the young adult population: a systematic review”. Obie prace opublikowane zostały w czasopiśmie umieszczonych na liście filadelfijskiej. Łączna punktacja za obie prace to 280 pkt MNIŚW oraz 7,8 pkt impact factor. Praca doktorska została zrealizowana w Katedrze Otorinolaryngologii Chorób Głowy i Szyi Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie pod kierunkiem prof. dr hab. n. med. Andrzeja Kukwy,

Za cele badań Doktorantka postawiła sobie:

1. Przetestowanie możliwości nasoorospirometru, dopracowanie metody i zidentyfikowanie ewentualnych wad.
2. Analiza pojemności nosowej u młodych dorosłych.
3. Ustalenie korelacji pomiędzy niedrożnością nosową dróg oddechowych a obiektywną pojemności nosową
4. Ustalenie korelacji pomiędzy niedrożnością nosowa dróg oddechowych a parametrami antropometrycznymi i ryzykiem obturacyjnego bezdechu sennego
5. Przeprowadzenie systematycznego przeglądu opublikowanych badań częstości występowania OBS wśród zdrowych dorosłych w wieku 18-30 lat w populacji ogólnej.

Badaniami objęto 31 zdrowych dorosłych osób w wieku 18-30 lat. Do badań użyto nowatorskie urządzenie nasoorospirometr, które zapewnia następujące obiektywne pomiary niedrożności nosowej dróg oddechowych: jednostronna i całkowita liczba wdechów, średnia pojemność, czas trwania wdechu oraz maksymalna i minimalna pojemność. Urządzenie składa się z maski na twarz, jednostki centralnej i komputera. Maską ustno-nosowa jest podzielona na uszczelnione przedziały nosowe i ustne z czujnikami: dwa nosowe i jeden ustny. Podstawą gromadzenia danych są trzy czujniki, które wykrywają przepływ powietrza przez nos i zmiany w przenoszeniu energii kinetycznej turbulencji.

Nasoorospirometr został użyty do pomiaru obiektywnego niedrożności nosowych dróg oddechowych. Przeprowadzone badania wykazały średnia pojemność wykazywała umiarkowaną do wysokiej korelację ze średnią zmiennością pojemności, średnim czasem, minimalną, maksymalną i sumaryczną pojemnością. Zmienność średniej pojemności była odwrotnie skorelowana z liczbą wdechów i dodatkowo ze średnim czasem, zmiennością AHIO i maksymalną pojemnością. Żaden z parametrów nasoorospirometrii nie wykazał istotnej korelacji z subiektywnym wynikiem kwestionariuszan Nasal Obstruction Symptom Evaluation (NOSE). Wskaźnik masy ciała wykazał istotną korelację tylko ze średnim czasem. Natomiast obwód szyi wykazał umiarkowaną do wysokiej dodatnią korelację ze średnią, maksymalną, minimalną i sumaryczną pojemnością.

Docenić należy kompleksowe podejście metodyczne wykorzystane w doświadczeniach, których efektem jest opracowanie i przetestowanie zaproponowanego urządzenia medycznego.

Kolejna publikacja zawiera przegląd systematyczny i metaanalizę częstości występowania OBS wśród zdrowych młodych dorosłych. Przeanalizowano łącznie 5898 rekordów zostało pobranych z przeszukiwania bazy danych. Zidentyfikowaliśmy 1996 artykułów w Embase, 2078 artykułów w Medline, 1821 artykułów w Web of Science i trzy po ręcznym przeszukiwaniu. Łącznie 55 artykułów zostało wybranych do przeglądu pełnego tekstu i ocenionych pod kątem kwalifikowalności. Jedenaście artykułów spełniło kryteria włączenia i zostało uwzględnionych w metaanalizie. Ogólna częstość występowania OSA wśród młodych dorosłych jest wysoka, a jej wskaźnik jest porównywalny z rozkładem raportowanym w ciągu ostatnich dziesięciu lat w populacji dorosłych, wahającym się od 3.7-9% do 38-97,3%. Przedstawiona metaanaliza wykazała, że częstość występowania OSA u młodych dorosłych wynosi 16%. Oceniono główne czynniki różniące częstość występowania w badaniach, takie jak definicja słyconego oddechu, próg AHI i rodzaj urządzenia. Wyniki tego przeglądu podkreślają potrzebę uwzględnienia oceny i interwencji związanych z OSA w ogólnej opiece zdrowotnej nad młodymi dorosłymi. Dzięki wczesnemu wykryciu i oferowanemu leczeniu można pominąć dalsze powikłania OSA związane z chorobami współistniejącymi.

Autorka konsekwentnie omawia w cyklu prac uzyskane wyniki, starając się je w miarę możliwości odnieść do najnowszej literatury przedmiotu. Umiejętnie uwypukla również najcenniejsze informacje z uzyskanych wyników badań. Podsumowując Doktorantka przedstawiła następujące wnioski wynikające z ocenianego cyklu prac

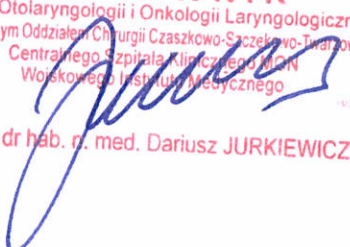
1. Nasoorospirometr jest prostą i taną metodą oceny drożności nosa
2. Analiza obiektywnego NNDO z pomiarami antropometrycznymi: OS i BMI może być skuteczne w diagnozowaniu predyspozycji do OBS
3. Wyższe BMI i OS były związane z niższym NNDO w populacji młodych dorosłych
4. Nie zaobserwowano dowodów na korelację między subiektywną i obiektywną drożnością nosa
5. Wykorzystanie NNDO z pomiarami antropometrycznymi jest zachęcające, jednak wymaga weryfikacji we przyszłych badaniach

6. Częstość występowania OBS u młodych dorosłych wynosi 16%
7. Głównymi czynnikami różnicującymi częstość występowania między badaniami w tej analizie są: definicja bezdechu, próg wskaźnika apnea-hypopnea (AHI) i typ urządzenia
8. Istnieje potrzeba włączenia oceny i interwencji związanych z OBS do ogólnej opieki zdrowotnej nad młodymi dorosłymi
9. Dzięki wczesnemu wykrywaniu i zaoferowaniu leczenia możliwe jest uniknięcie powikłań OBS związanych z chorobami współistniejącymi.

Należy podkreślić, że Doktorantka zaplanowała, wykonała i opublikowała wyniki badań o dużym znaczeniu dla nauki i praktyki związanej z zaburzeniami oddychania pod czas snu. Autorka pracy wykazała się wiedzą teoretyczną oraz umiejętnościami pracy samodzielnej i w zespołach badawczych, co świadczy o doskonałym przygotowaniu merytorycznym i warsztatowym Doktorantki. Na podkreślenie zasługuje wybór tematu, jednoznaczne określenie hipotezy badawczej i konsekwentne prowadzenie badań naukowych w celu weryfikacji postawionej hipotezy badawczej. Wszystkie prace wchodzące w skład cyklu są na wysokim poziomie naukowym, co pozwoliło na ich opublikowanie w bardzo dobrych czasopismach naukowych, o uznanej renomie. Przedstawiona mi do recenzji rozprawa doktorska stanowi istotny wkład lek. Katarzyny Zasadzińskiej-Stempniak w badania poszukujące nowych metod diagnostycznych w obturacyjnym bezdechu sennym. Indywidualny udział Doktorantki w pracach tworzących rozprawę stanowi potwierdzenie jej wiedzy i umiejętności prowadzenia pracy naukowej.

Należy stwierdzić, że Doktorantka wykazała się umiejętnością samodzielnego przeprowadzenia pracy badawczej oraz naukowej analizy uzyskanych wyników. Praca spełnia wszelkie wymogi stawiane rozprawom na stopień doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne określone w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. nr 65, poz. 595 z późn. zm.) w związku z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018r. poz, 1669 z późn. zm).

Dlatego mam przyjemność przedstawić Wysokiej Radzie Naukowej Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie wniosek o dopuszczenie lek. Katarzyny Zasadzińskiej-Stempniak do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

KIEROWNIK
Kliniki Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej
z Klinicznym Oddziałem Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej
Centralnego Szpitala Klinicznego MCM
Wojskowego Instytutu Medycznego

prof. dr hab. n. med. Dariusz JURKIEWICZ

Warszawa 02.08.2024